

MAKTABLARDA INGLIZ TILI FANINI O'QITISHDA INTENSIV USULLAR

Sapayeva O'g'iljon Baxtiyor qizi

9 - sonli maktab ingliz tili fani o'qituvchisi

Annotatsiya: *Ushbu maqolada ta'lim muassasalarida ingliz tilini o'qitishning intensiv usullari, ta'lim muassasalarida ingliz tilini o'qitishda innovatsion usullardan foydalanish, til o'quvchilariga til materiallari metodikasini tushuntirish, ta'limda ijobiy yangilanishlarga sabab bo'lgan qonunchilik haqida batafsil bayon qilingan.*

Kalit so'zlar: *metodologiya, pedagogik tamoyillar, ijobiy yangilanishlar, innovatsion usullar.*

KIRISH

Ma'lumki, hozirgi kunda ingliz tili jadal rivojlanmoqda. Shuningdek, bu tezlashuv mamlakatimizni tark etmadi. Albatta, bu mamlakatimiz va xalqimiz uchun ulkan taraqqiyot belgisidir. Shuning uchun uni ingliz tilini o'qitishda o'ziga xos tajribada, sinovdan o'tgan shaklda amalga oshirish maqsadga muvofiqdir. Chet tilini o'zlashtirishning aniq maqsadlari sifatida chegara darajalarini ishlab chiqish g'oyasi shakllandi. Dastlab, asosan, katta yoshdagi o'quvchilar uchun mo'ljallangan bo'lib, u maktablar va boshqa ta'lim muassasalarining ta'lim maqsadlari va mazmuniga katta muvaffaqiyat bilan moslashtirildi.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODOLOGIYA

O'quvchilarga tilni majburiyat sifatida emas, aksincha, qiziqarli o'yinlar va innovatsion usullardan foydalangan holda, ularning kelajakdagi bilimlari uchun poydevor bo'lib xizmat qilishi mumkin. Binobarin, ta'lim tizimi ham o'z oldiga erkin fikrlaydigan, barkamol, yetuk shaxsni tarbiyalash vazifasini qo'ygan ekan, kelajakda biz, bo'lajak o'qituvchilar innovatsion texnologiyalardan samarali foydalanish yo'llarini yanada yaxshi rivojlantirishga hissa qo'shishimiz mumkin. Ma'lumki, ta'lim muassasalarida chet tilini o'rganishni boshlash juda qulay. Bu yoshdagi bolalar til hodisalariga nisbatan sezgirliги bilan ajralib turadi, ular nutq tajribasini, tilning "sirlarini" tushunishga qiziqishadi. Ular oz miqdordagi til materialini osongina va mustahkam eslab qoladilar va uni yaxshi ko'paytiradilar.

Chet tilini o'rganish uchun erta yoshni afzal ko'rishning yana bir sababi bor. Bola qanchalik kichik bo'lsa, mahalliy tilda lug'at shunchalik kichik bo'ladi, lekin ayni paytda uning nutqqa bo'lgan ehtiyoji kamroq bo'ladi: kichik bola kattalarga qaraganda kamroq muloqot sohalariga ega, u hali ham murakkab muloqot muammolarini hal qilishi kerak. Demak, u chet tilini o'rganar ekan, ona tili va chet tillari imkoniyatlari o'rtasidagi unchalik katta farqni sezmaydi, muvaffaqiyat tuyg'usi katta yoshdagi bolalarnikidan yorqinroq bo'ladi.

NATIJALAR:

Bolalarga ta'lim berish maktab o'quvchilari va kattalarga qaraganda butunlay boshqacha uslubiy yondashuvni talab qiladigan juda qiyin masala. Agar kattalar xorijiy tilda gapirsa, bu boshqalarga o'rgata oladi degani emas. Uslubiy jihatdan samarasiz darslarga

duch kelganda, bolalar uzoq vaqt davomida chet tilidan nafratlanishi va o'z qobiliyatlariga ishonchini yo'qotishi mumkin. Bu shuni anglatadiki, maktab o'quvchilari bilan faqat tajribali mutaxassislar ishlashi kerak. U quyidagilardan iborat:

- bolalarda chet tilida asosiy muloqot ko'nikmalarini shakllantirish;
- o'z maqsadlariga erishish uchun chet tilidan foydalanish, hayotiy muloqotda o'z fikr va his-tuyg'ularini ifodalash qobiliyati;
- chet tillarini keyingi o'rganishga ijobiy munosabatni shakllantirish;
- boshqa mamlakatlar hayoti va madaniyatiga qiziqish uyg'otish.

Shuning uchun darsni tashkil etishda uslubiy talablar qat'iy bo'lishi kerak. Til materialini o'rganishni tashkil etish o'quvchilarning yosh xususiyatlariga mos keladigan ongli, mustaqillik asosida qurilishi kerak.

MUHOKAMA:

Ta'lim muassasalarida chet tilini o'rgatish metodikasini o'rgatish jarayonida odatiy va interfaol o'qitish usullaridan foydalaniladi. Amaliy mashg'ulotlar og'zaki va yozma shaklda tashkil etilishi ko'zda tutilgan. Amaliy mashg'ulotlar davomida ilg'or pedagogik texnologiyalar hamda kompyuter yordamida ko'rgazmali slaydlar ko'rsatish, proyektor yordamida elektron materiallarni aks ettirish vositalari qo'llaniladi. Fanni amaliy mashg'ulotlarda innovatsion, interfaol ta'lim usullari bilan bir qatorda ekspress-savol, aqliy hujum, muhokama, kichik guruhlarda ishlash, bahs-munozara kabi usullardan foydalanish ko'zda tutilgan. Ta'lim muassasalarida chet tillarini o'qitish fanini o'rganish, mustaqil o'zlashtirish jarayonida esa bakalavriat ta'lim bosqichi talabalaridan bolalarga chet tillarini o'rgatish metodikasi bo'yicha amaliy bilimlarni egallash talab etiladi.

XULOSA:

Xulosa o'rnida shuni aytish joizki, ingliz tilini o'rganayotgan barcha yoshdagilar soni kundan kunga ortib bormoqda. Chunki, hayot jarayonida ingliz tilini tushunmay yashash tobora qiyinlashib bormoqda. Ammo til o'rganish yoshga ham bog'liq. Hatto olimlar bolalarning tilni kattalarga qaraganda tezroq va osonroq o'zlashtirishlarini isbotladilar. Buning asosiy sabablari bolalarning til o'rganishga tabiiy moyilligi, taqlid qilish qobiliyatining kuchliligi, kattalarga nisbatan bolalarning til o'rganishga vaqtlari yetarli bo'lishi, o'rganilgan ma'lumotlarni xotirasida tez saqlab qolishidir.

ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Astafieva M.D. Ingliz tilini o'rganayotgan bolalar uchun ta'til. - M.: Mozayka-sintez, 2009.
2. Galskova N.D.Nikitenko Z.N. Chet tillarini o'qitish nazariyasi va amaliyoti. Boshlang'ich maktab: uslubiy qo'llanma.-M.: Airis-press, 2004.
3. Zemchenkova T.V. Maktabgacha yoshdagi bolalar uchun ingliz tili. - M.: VAKO, 2008.
4. Trofimova G.S. Chet tillarni o'qitishning pedagogik asoslari. - Izhevsk: Udmurt universiteti nashriyoti, 2003.